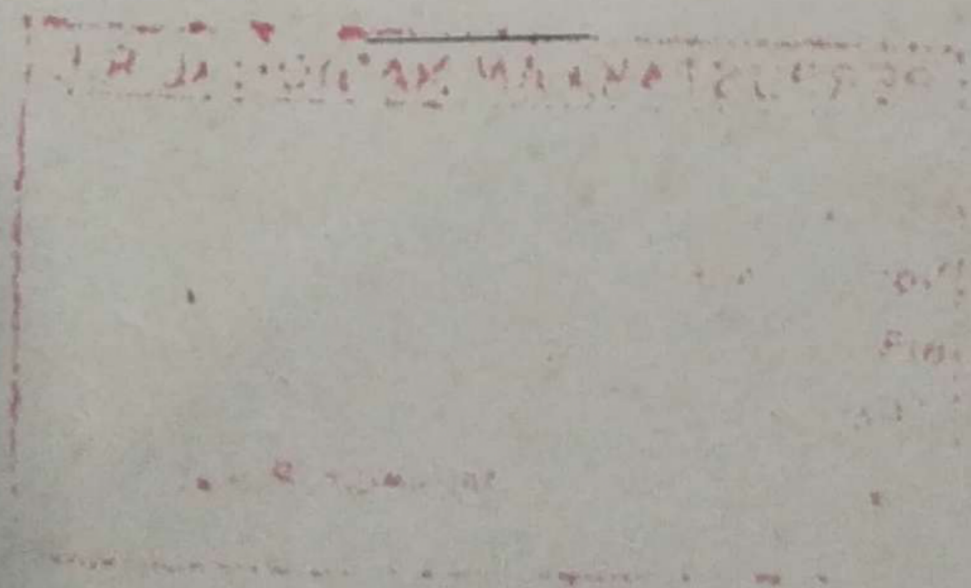
Bat. Gen.
VI
428

GRONDSLAG
voor
OPLEIDING EN OEFENING VAN DEN TREIN
(G. O. T.).

INHOUD.

I. INLEIDING.

---

1. Het doel van de opleiding en oefening is, personeel en paarden geschikt te maken voor de taak, welke hun in den oorlog wacht.

De door den oorlog gestelde eischen behooren derhalve den grondslag te vormen voor alle oefeningen.

Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat een voortdurende volledige geschiktheid voor alle diensten, welke in oorlogstijd kunnen worden gevorderd, slechts is te verkrijgen door het personeel en de paarden, welke tot de vaste formatie van den trein behooren. Van dat personeel is te eischen deugdelijke vakkennis en groote marschvaardigheid, zoomede een krachtig physiek, terwijl de paarden behooren te zijn krachtige, gehoorzame, behoorlijk op adem gebrachte en in het terrein vertrouwde dieren.

Op deze wijze zal voor de vorming van den trein in oorlogstijd in de vaste formatie een kern worden gevonden, welke door haar voorbeeld het overige personeel zal aansporen tot ijver en plichtsbetrachting. Zulks behoort aan dat vast personeel in vredestijd steeds te worden voorgehouden.

Van den treinreservist moet voldoende vakkennis worden gevorderd, opdat hij op voorbeeld en aanwijzing van het vast personeel zijn taak naar behooren zal kunnen vervullen.

Zoowel van het vast personeel als van de reservisten moet immer worden geëischt: stipte gehoorzaamheid aan de gegeven bevelen, strenge handhaving, onder alle omstandigheden, van orde en tucht en een kloeke geest.

De militaire opleiding omvat derhalve evenzeer de zedelijke vorming van den man en de ontwikkeling van diens verstandelijke en lichamelijke vermogens als de doelmatige africhting en training van de paarden.

2. Grondige kennis van de reglementen en voorschriften, praktische bedrevenheid in de toepassing daarvan, behendigheid in het gebruik en de behandeling van de wapenen, paarden, bespannen voertuigen en verder materieel vormen het voornaamste deel van de vakkennis.

Het bijbrengen van deze kennis geschiedt door practische en theoretische oefeningen.

3. De vereischte marschvaardigheid wordt verkregen door geregelde en doelmatige training in het marcheeren, waarbij de lengte van den marsch, het gewicht der bepakking en het marschtempo geleidelijk worden opgevoerd.

Een krachtig physiek kan worden verkregen en onderhouden door oordeelkundige lichaamsoefeningen.

4. De zedelijke vorming heeft ten doel bij den man de moreele kracht te ontwikkelen, welke hij behoeft, om te midden van de ver-

moeienissen, ontberingen en gevaren van den oorlog zijn plicht naar behooren te vervullen.

Zij moet er dus opgericht zijn, om plichtsbesef en eergevoel op te wekken en levendig te houden.

Zij eischt in de allereerste plaats een uitmuntend voorbeeld van officieren en kader, opdat de ondergeschikten hen leeren hoogachten en in hen niet alleen zien de meerderen in rang, doch ook de meerderen in kennis, geoefendheid en vooral in stipte plichtsvervulling.

5. De geest en de geoefendheid van den troep spiegelen zich af in de stiptheid en orde, waarmede alle oefeningen en dienstverrichtingen, ook die uit den garnizoens- en den inwendigen dienst, worden uitgevoerd, en in de krijgshaftige houding van elk militair.

II. ALGEMEENE BEPALINGEN.

6. De chefs zijn verplicht er voor te waken, dat de onder de bevelen van hunne ondergeschikten plaats hebbende oefeningen oordeelkundig en overeenkomstig de reglementen en voorschriften worden gehouden.

Geene afwijking van de voorschriften, hoe gering ook, mag worden geduld.

7. Wisseling in commando moet worden vermeden; de manschappen behooren evenwel met alle soorten van paarden te leeren omgaan en krijgen daarom van tijd tot tijd andere paarden te geleiden.

8. De paarden worden verdeeld in:

a. Troepenpaarden, zijnde rijpaarden, welke als zoodanig bij den Trein worden ingedeeld en waartoe worden gebezigd als rijpaard goed gaande, doch voor den dienst in het terrein minder geschikte paarden der artillerie en der cavalerie ([1]);

b. treinpaarden, waaraan als eisch wordt gesteld, dat zij èn kunnen trekken èn kunnen dragen, zoowel in vlak als in bergterrein.

9. De Eur. treinsoldaten zijn bestemd om in oorlogstijd op te treden als korporaal-titulair; zij ontvangen daartoe na hunne recruten-africhting eene opleiding tot korporaal en worden verder overeenkomstig die functie te werk gesteld.

De Inl. treinsoldaten 1e klasse dienen als toezichtvoerenden, zonder daartoe echter eene opleiding tot inlandsch korporaal te ontvangen; zoo noodig worden ook zij, zooals overigens de Inl. treinsoldaten 2e klasse, als geleiders te werk gesteld.

De trompetters zijn ingedeeld ten behoeve van den inwendigen dienst in de kampementen, zoomede in $\frac{\text{bivaks}}{\text{kantonnementen}}$ voor zelfstandige treinafdeelingen. Zij worden overigens zoo noodig gebezigd voor dezelfde diensten als de treinsoldaten 1e klasse, dan wel als ordonnans bij marcheerende zelfstandige treinafdeelingen.

([1]) Voorloopig worden als rijpaarden bij den trein nog slechts sandelhouts ingedeeld.

De treinsoldaten-werklieden behooren, afgescheiden van hunne functie als werkman, geschikt te blijven voor die van treinsoldaat der klasse, waartoe zij behooren.

10. Het treinkader is in oorlogstijd hoofdzakelijk bestemd om op te treden als toezichtvoerenden bij de algemeene treinen; hoewel organiek daarbij grootendeels ingedeeld onder officieren en hoogere onderofficieren van den Trein, zal het veelvuldig als commandanten van onderafdeelingen op eigen oordeel zijn aangewezen en behoort het daarom een hooge mate van zelfstandigheid te bezitten. Bovendien moet het in staat zijn, militairen en paarden af te richten voor den treindienst.

11. De aanvulling van het ongegradueerde personeel geschiedt bij voorkeur door overgang van afgerichte ongegradueerden van andere wapens, die van het treinkader, de trompetters en de werklieden zooveel mogelijk door opleiding van treinpersoneel.

Alleen bij volstrekte noodzaak worden de laatstbedoelde functiën op andere wijze aangevuld, n.l.:

het kader door overgang van kader der bereden wapens;

de trompetters door overgang van trompetters der cavalerie, dan wel:

de trompetters, zoomede de werklieden, door rechtstreeksche opleiding van personeel van andere wapens en diensten, dat na afloop van vorenbedoelde opleiding wordt afgericht als treinsoldaat.

12. Bij de hieronder aangegeven belastingen voor draagpaarden, treinkarren en grobaks zijn daaronder niet begrepen de uitrustingen aan gereedschappen, onderhoudsmiddelen enz.

De maximum-vracht voor een draagpaard is 60 KG. (behalve de bovengenoemde artikelen ook harnachement en draagmiddelen daaronder niet begrepen); de draagpaarden behooren met deze vrachten de Infanterie in nagenoeg alle terreinen te kunnen volgen.

Twee trekpaarden behooren treinkarren, welke in maximum met 300 KG. kunnen worden beladen, te kunnen vervoeren langs niet verharde wegen van even voldoende spoorbreedte en met hellingen tot 10°, terwijl over korte afstanden en rekening houdende met de lichte constructie der voertuigen, ook in het terrein naast de wegen (bijv. tot het bereiken van bivakplaatsen) eenige bewegelijkheid moet worden geëischt.

Grobaks (1) worden, met 2 paarden bespannen. met een maximum-belasting van 500 KG. slechts langs goede wegen in vlak terrein gebezigd. Op slechte wegen of op wegen in sterk geaccidenteerd terrein wordt de maximum-belasting 300 KG.; be-

---

(1) De bij de treincompagnieën aanwezige grobaks dienen v.z.n voor de africhting der trekpaarden (punt 17 sub 11e t/m 22e week), tot het onderhouden van het trekvermogen der afgericht paarden en bij de dagelijksche werkzaamheden ten behoeve van andere wapens en diensten (punt 26).

In oorlogstijd worden zij ingedeeld bij de verbandsectiën en bij het veldhospitaal en overigens bij het grobakpark van den etappetrein.

wegingen in het terrein naast de wegen worden met grobaks niet uitgevoerd.

Langs vlakke harde wegen kan een treinkar of grobak met één paard bespannen 200 K.G. vervoeren, over korte afstanden desnoods 300 K.G.; om, wat de treinkarren betreft, te voldoen aan de eischen in de 3e alinea van dit punt gesteld, mag de belasting echter slechts ...... K.G. (1) bedragen.

III. AFRICHTING EN VOORTGEZETTE OEFENING VAN PAARDEN EN PERSONEEL.

13. De opleiding tot treinsoldaat (treinreservist (2) en tot treinkader, zoomede de africhting van de treinpaarden, geschieden, voor zooveel nog noodig, bij aankomst van personeel en paarden bij elk der treincompagniën of -detachementen. .

Als regel moet het van bereden wapens afkomstige kader, zoomede het ongegradueerde personeel (niet-reservisten), voor zooverre reeds vertrouwd met de behandeling en verzorging van militaire paarden, één maand na aankomst bij den trein volledig zijn afgericht. Voor de africhting der overigen worden 3 à 4 maanden vereischt, be-

(1) Nader in te vullen, nadat door proefneming het juiste getal zal zijn vastgesteld.

(2) Waanneer hier en in den vervolge van treinreservisten wordt gesproken, worden daarmede niet bedoeld de manschappen, in oorlogstijd bestemd voor de artillerievoertuigen van de treinen der bereden artillerie. Deze worden bij hunne periodieke opkomst bij de bereden artillerie ingedeeld en geoefend.

houdens hetgeen in punt 21 omtrent de rijkunstige africhting der Eur. treinsoldaten wordt vermeld.

Aan de reservisten wordt bij hunne eerste opkomst zooveel mogelijk de vakkennis bijgebracht, bedoeld in de op 2 na laatste alinea van punt 1. Bij de herhalingsoefeningen wordt deze africhting vervolledigd.

14. Africhting tot rijpaard heeft bij den Trein niet plaats (ref. punt 18 sub *a.*).

De africhting der treinpaarden duurt ongeveer 5 maanden en geschiedt door:

a. draagoefeningen;

b. trekoefeningen.

15. De opleiding van de treinsoldaten en de reservisten geschiedt door:

a. draag- en trekoefeningen met afgerichte treinpaarden;

b. theoretisch en overig practisch onderricht.

Het kader treedt in beide gevallen als onderwijzer op.

16. De draag- en trekoefeningen hebben plaats met klassen van hoogstens 12 paarden of van hoogstens 6 bespannen voertuigen.

17. Bij de africhting van de p a a r d e n wordt geleidelijk overgegaan van de lichte naar de zwaardere oefeningen en, voor zoover toepasselijk, gehandeld als aangegeven in B. van de „Leidraad voor de africhting van de paarden der Artillerie", behalve dat, met het oog op het geringere draag- en trekvermogen der inheemsche paarden, het ondervolgende schema moet worden gevolgd:

Oefenings-week.	TREKOEFENINGEN. Aantal dagen per week.	Oefenings-duur in uren.	Voertuig.	Bespanning.	Belasting in K.G.	Gesteldheid van den weg.	DRAAGOEFENINGEN. Aantal dagen per week.	Oefenings-duur in uren.	Belasting in K.G.	Gesteldheid van den weg.
1e	—	—	—	—	—	—	5	1½	draagtuig zonder manden.	Verhard of onverhard, goed.
2e	2	1½	Treinkar.	1 pd.	50	Oefeningsterrein, goed gedeelte.	3	„	ledige manden.	Idem.
3e	3	„	„	„	100	Idem.	2	„	10	Idem.
4e	„	„	„	„	„	Idem, eenigszins zwaarder.	„	„	20	Idem.
5e	„	„	„	„	150	Oefeningsterrein, goed gedeelte	„	„	30	Idem.
6e	„	„	„	„	„	Idem, eenigszins zwaarder.	„	„	40	Idem.
7e	„	2	„	2 pdn.	200	Oefeningsterrein, goed gedeelte.	„	2	„	Idem.
8e	„	„	„	„	„	Idem, eenigszins zwaarder.	„	„	45	Idem.
9e	„	„	„	„	250	Idem.	„	„	50	Idem.
10e	„	2½	„	„	300	Idem.	„	2½	„	Idem.
11e	„	„	Grobak.	„	350	Verhard — goed.	„	„	55	Idem.
12e	„	„	„	„	400	Idem.	„	„	60	Idem.
13e	2	3	Grobak.	„	450	Idem.	„	3	60	Idem.
	1	„	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
14e	2	3½	Grobak.	„	500	Verhard — goed.	„	3½	„	Idem.
	1	„	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
15e	2	4	Grobak.	„	500	Verhard — goed.	„	4	„	Idem.
	1	„	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
16e	2	4½	Grobak.	„	500	Verhard — goed.	„	4½	„	Idem.
	1	„	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
17e	2	5	Grobak.	„	500	Verhard — goed.	„	5	„	Idem.
	1	„	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
18e	2	3	Grobak.	„	500	Gedeeltelijk onverhard, droog.	„	3	„	Gedeeltelijk zwaar.
	1	5	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
19e	2	3½	Grobak.	„	500	Gedeeltelijk onverhard, droog.	„	3½	„	Idem.
	1	5	Treinkar.	„	200	Gedeeltelijk zwaar.				
20e	2	4	Grobak.	„	500	Gedeeltelijk onverhard, droog.	„	4	„	Idem.
	1	5	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
21e	2	4½	Grobak.	„	500	Gedeeltelijk onverhard, droog.	„	4½	„	Idem.
	1	5	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				
22e	2	5	Grobak.	„	500	Gedeeltelijk onverhard, droog.	„	5	„	Idem.
	1	5	Treinkar.	„	300	Gedeeltelijk zwaar.				

TOELICHTINGEN.

a. Er is gerekend op 1 dag per week voor paarden-baden, geneeskundig onderzoek, inspectiën enz. De trek- en draag-oefeningen worden verder over de week verdeeld.

b. Bij trekoefeningen met tweespannen wordt ter halver tijd omgespannen.

c. Bij trekoefeningen op zwaardere wegen wordt nu en dan het gebruik van voorpaarden en voorspannen beoefend.

d. In plaats van grobaks en treinkarren zal in de laatste helft der africhting nu en dan van keuken en filterwagens worden gebruik gemaakt, om de dieren aan het gerammel te doen gewennen.

Wat de belasting betreft dient in het oog gehouden, dat de gewichten der verschillende voertuigen — onbelast — zijn als volgt:

Een treinkar met dekkleed overigens zonder uitrusting ± 145 K. G.

Een grobak zonder uitrusting ± 290 K. G.

Een filterwagen zonder uitrusting ± 280 K. G.

Een keukenwagen zonder uitrusting ± 550 K. G.

e. Waar in de kolom: „Gesteldheid van den weg" vermeld is: „Gedeeltelijk zwaar", zal o.m. met treinkarren ± 3/10 gedeelte van den totalen afstand *in het terrein* worden afgelegd, met draagpaarden ± 1/4 gedeelte.

f. Bij de draagoefeningen wordt gedurende de eerste twee weken met één paard per geleider gemarcheerd, daarna met koppels.

18. De africhting moet er op zijn gericht, de paarden rustig aan een lange longe te leeren gaan; het rukken aan de longe moet ten strengste worden tegengegaan.

Aangezien de treinpaarden van de vaste treinformatie in oorlogstijd in hoofdzaak als draagpaard zullen dienst doen, moet inzonderheid aan de draagoefeningen groote zorg worden besteed.

Paarden, welke bij de africhting te onrustig blijken, moeten worden gecastreerd.

Het gaan in driespannen wordt aan alle paarden bij de voortgezette oefeningen geleerd.

19. De geoefendheid van het treinpersoneel bij aankomst zal verschillen, al naarmate het afkomstig is van bereden of van onbereden korpsen.

De betrokken compagnies- of detachements-commandant zal daarom, bij aankomst van nieuw personeel, de mate van geoefendheid bij elken man onderzoeken en de opleiding zoodanig regelen, dat het personeel zoo spoedig mogelijk de hieronder aangegeven vakkennis worde bijgebracht.

Recruten moeten gedurende hunne opleiding zooveel mogelijk in dezelfde klasse blijven ingedeeld en door hetzelfde personeel worden geoefend.

20. De vakkennis, welke den recruten moet worden bijgebracht, alvorens zij kunnen worden beschouwd als afgericht, omvat:

A. Practische bedrevenheid in:

a. de verrichtingen van den soldaat in de Solda-

tenschool, voor zooverre betreft de exercitiën zonder wapens;

b. het onderhoud en de verzorging van paarden;

c. het op- en aftuigen van trein- en troepenpaarden; het op- en afladen en het aan- en afspannen van treinpaarden; het onder alle omstandigheden geleiden van twee draagpaarden en van bespannen voertuigen; het uiteen nemen, in elkander zetten en onderhouden van het harnachement;

N.B. Het besturen der lichte ziekenkarren is hiervan uitgezonderd; dit wordt na de africhting en slechts aan een beperkt aantal treinsoldaten onderwezen.

d. het op- en afladen van voertuigen en het onderhoud daarvan;

e. de behandeling, het uiteennemen, ineenzetten en het onderhoud van de voor hen bestemde wapenen, met dien verstande dat bepaalde exercitiën niet worden gevorderd, noch volledige africhting als schutter;

f. het onderhoud van kleeding en uitrusting;

g. de werkzaamheden bij het parkeeren en bivakkeeren en bij het vervoer per spoor;

h. pionierarbeid op marsch en in bivak (wegverbetering, leggen en herstellen van bruggen, bouwen van bamboe afdaken, bamboe stallen, enz.);

i. de verrichtingen van den seiner.

B. Theoretische kennis, voor zoover van hen gevorderd kan worden, van:

a. de militaire hiërarchie, rangdistinctieven, eere-

teekenen, eerbewijzen door gewapenden en ongewapenden;

b. de krijgstucht;

c. het indienen van verzoeken en reclames;

d. de bepalingen omtrent reëngagemenfen en pensioenen en omtrent de reservisten;

e. de „Hygiënische en andere wenken voor den soldaat;

f. de algemeene verplichtingen van den soldaat in de kazerne, in het openbaar en te velde (waaronder het overbrengen van bevelen, marschdiscipline, verplichtingen in het bivak, enz.);

g. de verplichtingen op wacht en op stalwacht in het garnizoen en te velde, die als galerijwacht, kamerwacht, planton-keuken en inkooper;

h. het doel en de algemeene inrichting van menages;

i. de benamingen van de deelen van het harnachement en van de voornaamste deelen van het materieel;

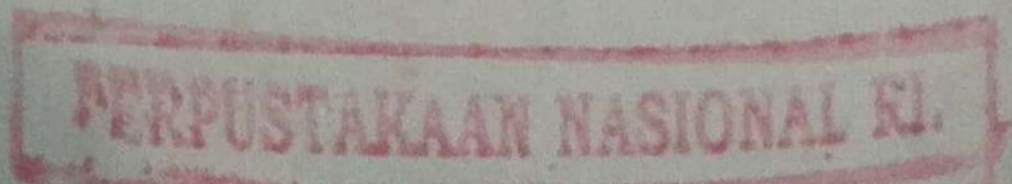
j. de voornaamste deelen van het paard, de eigenschappen van een gezond paard, de gangen en het kreupel loopen, het monsteren, het hoefbeslag; de verschijnselen, oorzaken en behan deling van de meest voorkomende ziekten;

k. de orde in de stallen;

l. de fluit- en trompetsignalen en teekens.

Bovendien zal aan de recruten, in algemeene trekken, het doel en de inrichting van de postspaarbank worden verklaard.

21. Hoewel reeds tijdens de recruten-africhting

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

wordt aangevangen met de ruiteropleiding van de Eur. treinsoldaten, wordt volledige africhting als zoodanig niet gevorderd om te kunnen worden beschouwd als afgericht treinsoldaat; zij wordt verder bij de opleiding tot korporaal voltooid.

Inl. treinsoldaten 1^e klasse moeten kunnen optreden als zelfstandige geleiders van kleine transporten; zoo zij vroeger bereden zijn geweest, wordt de kennis der rijkunst bij den Trein onderhouden.

Van de trompetters wordt dezelfde vakkennis geëischt als van de inlandsche treinsoldaten 1^e klasse. Bovendien moeten zij voldoende bedreven zijn in de Ruiterschool en in het geven van signalen volgens het „Signalenboek der Bereden Artillerie".

22. Wat betreft marschvaardigheid wordt voorts van de treinsoldaten geëischt, dat zij onmiddellijk na hunne africhting voldoen aan het gestelde in punt 27, sub 1^e.

23. De voortgezette oefeningen van het afgericht vast personeel en van de afgerichte paarden — welke oefeningen steeds, wat aard en terrein aangaat rekening moeten houden met de eischen der werkelijkheid en alleen moeten omvatten dat, wat voor den Trein noodig kan zijn — hebben plaats volgens de ondervolgende grondbeginselen.

A. De Practische oefeningen.

a. Schietoefeningen met het pistool M. 11 / de karabijn.

24. Deze schietoefeningen moeten er op zijn gericht om het personeel de vereischte vaardigheid bij te brengen in het gebruik van hun vuurwapen en hun vertrouwen in te boezemen in dit wapen als middel tot zelfverdediging.

25. De schietoefeningen hebben plaats overeenkomstig de voorschriften op de schietoefeningen met de karabijn bij de bereden artillerie ([1]) en het „Voorschrift op het Pistool M. 11 en de daarmede te houden schietoefeningen".

b. Oefeningen in het trekken en dragen.

26. Bepaalde exercitiën bestaan voor treinpersoneel en treinpaarden niet.

Bij oefeningen tot het onderhouden van het bij de africhting geleerde wordt de troep ingedeeld als in punt 16 is aangegeven. Het toezicht wordt opgedragen aan de officieren en het kader volgens de organieke indeeling (omtrent de indeeling bij marschoefeningen zie punten 73 en 74). Bij deze oefeningen wordt ook het gaan in driespannen beoefend (zie punt 18).

Overigens wordt de bij de africhting verkregen geoefendheid onderhouden bij de werkzaamheden, welke ten behoeve van andere wapens en diensten worden verricht. Deze zullen zooveel mogelijk onder toezicht geschieden en mogen niet ontaarden in een gedachteloos langs de wegen loopen.

([1]) Zoolang deze nog niet zijn gearresteerd, wordt het „Voorschrift op het schieten met de karabijn bij de Vesting-Artillerie" voor zooveel noodig opgevolgd.

27. Overigens wordt de trein voor zijn oorlogstaak verder voorbereid:

1e. Door marschoefeningen, welke minstens éénmaal 's weeks zullen worden gehouden, (behoudens het gestelde in punt 38).

Daarbij moet van personeel en paarden worden geëischt, dat zij met oorlogsbepakking (1) en de in punt 12 aangegeven lasten in vlak terrein en

---

(1) Hierbij wordt in of aan den veldzak gedragen, c. q. op de rijpaarden medegevoerd:
1 kwartiermuts, (1)
1 jas,
1 pantalon,
1 paar schoenen,
1 paar sokken,
1 slaapbroek of onderbroek,
1 tricothemd,
1 bruikband (indien verstrek),
1 sprei,
1 veldklamboe (indien verstrekt),
1 borstel,
1 handdoek,
1 stuk zeep,
1 haarkam,
1 noodration (indien verstrekt),
1 eetketel.
1 mes, vork lepel,
naaigreedschap,
1 stuk waterdicht doek (indien verstrekt).
Bovendien voor met de karabijn bewapenden:
1 vetlapdoos met inhoud,
1 schroevedraaier met grendelsleutel.
Voorts in bijzondere omstandigheden boven het noodration één of twee dagrations (zie punt 30, tweede alinea).

---

(1) Niet bij oefeningen in vredestijd. Is het bij meerdaagsche oefeningen e.d. noodig de kwartiermuts mede te voeren, dan regelt de compagnies- c.q. detachementscommandant de vervoerwijze zoodanig, dat dit kleedingstuk niet wordt beschadigd.

bij gunstige weersgesteldheid, langs goede wegen een dagmarsch van 22,5 K.M. kunnen afleggen met een snelheid van nagenoeg 4,5 K.M. in het uur, de rusten daaronder begrepen.

2e. Door terreinoefeningen. Zie punt 12. Hierbij zal o.m. worden beoefend hetgeen in R. I. II voor den gevechtstrein is bepaald omtrent de munitieaanvulling bij de Infanterie.

c. Meerdaagsche oefeningen.

28. Voor het houden van meerdaagsche oefeningen moet worden uitgegaan van het beginsel, dat de trein daarbij als regel is ingedeeld bij andere troepen.

29. Het vorenstaande sluit niet uit, dat zoonoodig meerdaagsche oefeningen van zelfstandige treinafdeelingen kunnen worden gehouden, doch alleen om personeel en paarden te oefenen in die soorten van terreinen, welke in de nabijheid van het garnizoen niet voorkomen.

Deze geven aan officieren en kader gelegenheid, zich te oefeningen in het zich vlug oriënteeren in voor hen onbekende terreinen en zich vertrouwd te maken met de moeilijkheden, verbonden aan de zorg voor legering en verpleging van troepen buiten het garnizoen (1).

---

(1) In het belang eener goede (niet tijdroovende) contrôle op deze oefeningen is o.m den korpscommandant toegestaan, zich met een rijpaard te doen vervoeren met de gewone middelen van de staatsspoor- en -tramwegen naar eenig punt (station of halte) van waaruit het op marsch zijnde detachement het spoedigst bereikbaar is, en terug naar de plaats van vertrek.

30. Regel moet zijn, dat door de voor meerdaagsche oefening uitgerukte afdeeling de noodige levensmiddelen worden aangekocht in de landstreek, waarin zij zich bevindt; voor het bereiden van het eten wordt gebruik gemaakt van daartoe in bruikleen te ontvangen keukenwagens; bij kleine afdeelingen of bij gemis van keukenwagens wordt het bepaalde bij V. V. 266 (²) toegepast.

Bij wijze van oefening wordt nu en dan het eten door den man zelf bereid.

Om het personeel te leeren zich voor de verpleging onafhankelijk te maken van bewoonde oorden, moeten nu en dan één of twee dagrations — in hoofdzaak bestaande uit rijst met gezouten visch of gedroogd vleesch — per man worden medegevoerd. Door niet-beredenen geschiedt dit in den veldzak, door beredenen in de poetszakken of den kleedinglap.

Gras voor de paarden moet, bij wijze van oefening, meermalen door het personeel zelf worden gezocht en gesneden, zoonoodig tegen betaling aan den eigenaar van het terrein, waarop zulks geschiedt.

Door verder de noodige gaba mede te voeren is het op deze wijze zonder bijzondere maatregelen mogelijk, gedurende enkele dagen oefeningen te houden in schaars bewoonde of onbewoon-

(²) Zoo zulks in het belang van de minderen en paarden noodzakelijk is, kunnen, gebruikmakende van de gewone middelen van de staatsspoor- en- tramwegen, vivres en en fourage worden opgevoerd naar eenig punt van de lijn (station of halte) vanwaar het detachement voor den verderen opvoer zelf het noodige kan verrichten.

de streken, waar gelegenheid bestaat naar verkiezing te kappen, te graven en buiten de wegen te rijden.

d. Pionieroefeningen.

31. Het treinpersoneel moet worden geoefend in het maken en verbeteren van overgangen over terreinhindernissen, het verbeteren van wegen, het verrichten van bivakwerkzaamheden, b.v. het bouwen van bamboe-afdaken en -stallen.

Pionieroefeningen worden zooveel mogelijk gehouden tijdens meerdaagsche oefeningen.

e. Seindienst.

32. Zie hieromtrent het desbetreffende voorschrift. Met reservisten wordt de seindienst echter niet beoefend.

f. Nachtelijke oefeningen.

33. Nu en dan zal de trein worden geoefend in het marcheeren bij nacht. Daarbij moet in het oog worden gehouden, dat ook bij nacht de uiterste zorg moet worden besteed aan het optuigen, aanspannen, bepakken en opladen en dat vooral moet worden gelet op het onderhouden van orde en verband en het bezwaren van de grootst mogelijke stilte.

Zie verder het „Voorschrift voor den dienst bij den Trein", Hoofdstuk III, punten 51 en 71.

g. Lichaamsoefeningen.

34. De lichaamsoefeningen hebben ten doel de spierkracht te ontwikkelen en het weerstandsvermogen van het lichaam te verhoogen; zij kweeken tevens behendigheid, zelfvertrouwen en koelbloedigheid.

Aan deze oefeningen moet een geleidelijk opgevoerde krachtsinspanning ten grondslag liggen, terwijl daarbij moet worden in het oog gehouden, dat overdrijving schaadt.

§ 35. De compagnies- en detachements-commandanten doen, in verband met plaatselijke toestanden en de van den Trein gevorderde diensten, op oordeelkundige wijze eene keuze uit de voor hun personeel geschikte oefeningen en spelen; bij deze laatste mag echter in geenerlei opzicht te kort worden gedaan aan de handhaving van de krijgstucht.

36. De compagnies- en detachements-commandanten en de hun ondergeschikte officieren moeten met alle hun ten dienste staande middelen den lust tot het deelnemen aan de lichaamsoefeningen opwekken en gaande houden.

Het oprichten van vrijwillige militaire sportvereenigingen, zoomede het deelnemen van deze aan wedstrijden, moet worden aangemoedigd.

37. Overal, waar daartoe gelegenheid is, moet het zwemmen worden beoefend, waarbij als einddoel er naar moet worden gestreefd, dat de man

in staat is om gekleed en gewapend (de ruiter naast zijn paard) eene niet te sterk stroomende, c. q. buiten hare oevers getreden ondoorwaadbare rivier van 10 à 20 M. breedte over te zwemmen. Goed geoefende zwemmers moeten worden belast met het toezicht op de onvoldoende geoefenden en met het stelselmatig onderricht van de ongeoefenden, terwijl verder alle maatregelen moeten worden genomen om ongelukken te voorkomen.

h. Slotbepalingen.

38. Voor het houden van oefeningen, bedoeld in de punten 24 en 27, is het personeel der treincompagnieën en van die detachementen, waarbij een officier of adjudant-onderofficier is ingedeeld, gedurende minstens twee werkdagen per week geheel ter beschikking van den betrokken treincommandant, met dien verstande echter, dat dagen, waarop de treinafdeeling in haar geheel of grootendeels aan oefeningen van andere troependeelen deelneemt, zullen gelden als oefeningsdagen zooals hier bedoeld.

Overigens wordt de oefening van den trein door den betrokken commandant zoo goed mogelijk geregeld in verband met de werkzaamheden, welke daarvan ten behoeve van andere wapens en diensten worden gevorderd.

Het personeel en de paarden van detachementen, waarbij organiek geen officier of adjudant-onderofficier is ingedeeld, worden om de 6 maanden afgelost.

B. Theoretisch onderricht.

39. De theoretische oefeningen dienen om een ieder ook theoretisch blijvend op de hoogte van zijne taak te houden en in de praktijk een stipte toepassing van de reglementen en voorschriften te waarborgen.

Als eisch moet daarbij worden gesteld, dat een ieder den juisten inhoud van reglementen en voorschriften, voor zoover dit is voorgeschreven, stipt weet weer te geven en zich bovendien rekenschap weet te geven van de bedoeling van die gedeelten van den inhoud, welke hij moet kennen.

40. De vraagstukken op het gebied van paardenkennis, hoefbeslag en voedingsleer moeten bij voorkeur door een paardenarts worden behandeld.

41. Het theoretisch onderwijs aan het kader wordt gegeven door een door den compagnies- of detachements-commandant aan te wijzen officier of adjudantofficier.

42. Aan de officieren en onderofficieren die zich daarvoor bijzonder eigenen, kan nu en dan het houden van voordrachten over populaire, leerzame onderwerpen voor het Europ. of Inl. personeel van den Trein of alleen voor het Europ. of Inl. kader worden opgedragen.

C. Oefeningen en theorieën met de reservisten.

43. De oefeningen en theorieën der reservisten

zullen in hoofdzaak bestaan in eene telkens herhaalde recruten-opleiding, waaronder echter voor hen ook moet worden begrepen de schietopleiding, voorzoover daarvoor gelegenheid bestaat.

Er zal evenwel naar moeten worden gestreefd, dat zij op het einde van de maand van hunne opkomst, wat marschvaardigheid betreft, voldoen aan de in punt 27 sub 1e gestelde eischen.

IV. VOORSCHRIFTEN OMTRENT DE OEFENINGEN.

A. Algemeene bepalingen.

44. Een „tweespan" noemt men twee naast elkaar voor één voertuig ingespannen trekpaarden, waarvan het eene het L. (linker), lamoen- of B. H. (bijdehandsche) paard, het andere het R. (rechter) of V. H. (vandehandsche) paard.

Een „driespan" noemt men drie naast elkander voor één voertuig ingespannen trekpaarden. Zij worden onderscheiden in L., M. (midden) of lamoen- en R. paard.

Een „voorpaard" of „voorspan" noemt men één of twee, c. q. drie paarden, die vóór een lamoenpaard of vóór een ander span worden aangespannen, hetzij omdat de weg te smal is voor twee- of driespannen, hetzij ter versterking van de trekkracht.

45. Normaal heeft men per 2 draagpaarden één geleider. Men spreekt dan van een „koppel"

en onderscheidt daarbij een L. en een R. paard, wanneer zijn naast elkaar, een voorste en een achterste paard, wanneer zij (op smalle wegen) vóór elkaar loopen.

46. De opstelling van treinafdeelingen regelt zich naar de beschikbare ruimte. In 't algemeen onderscheidt men de opstelling in linie, waarbij de koppels of enkele draagpaarden en de voertuigen naast elkaar, en die in colonne, waarbij zij achter elkaar zijn geplaatst.

47. De normale marschvorm van den trein is:

voor draagpaarden: in colonne met koppels of met tweeën;

voor voertuigen: met éénen.

Slechts bij uitzondering zal de colonne-breedte worden verdubbeld of zullen de draagpaarden met éénen marcheeren.

48. De lengte van een draagpaard wordt gerekend op 2 M., die van een bespannen kar (zonder voorspan) op 4 M. (voor de lichte ziekenkar 4,5 M.).

49. De afstand tusschen twee achter elkaar geplaatste onderdeelen wordt steeds gerekend:

bij draagpaarden: van den staart van het voorgaande tot het hoofd van het volgende paard;

bij bespannen karren: van den achter-

kant der raden van het voorgaande voertuig tot de hoofden der paarden van het volgende.

50. De normale afstanden bedragen:
voor draagpaarden ¾ M.
voor treinvoertuigen 1½ M.

Groepen en sectiën (zie punt 73) nemen resp. afstanden van 5 en 20 M.

Bij nachtmarschen sluiten de draagpaarden en treinvoertuigen in iedere groep zoo dicht mogelijk op en worden de afstanden tusschen de onderafdeelingen, indien noodig, zooveel verkort, dat het gezichtsverband niet verloren gaat.

51. Alle treinsoldaten zijn voorzien van een karwats, die om de pols wordt gedragen en waarvan bij trekpaarden zoo noodig gebruik mag worden gemaakt tot zachte aansporing van het paard, dat niet onmiddellijk naast den geleider loopt (het V. H. paard bij tweespannen, het middenpaard bij driespannen).

Overigens wordt de karwats aangewend tot bestraffing, doch alleen bij hevig verzet, en dan nog op oordeelkundige wijze.

Slaan op het hoofd is verboden.

Bij oefeningen mag van de karwats tot bestraffing alleen worden gebruik gemaakt op last van de toezichtvoerende officieren of Eur. onderofficieren.

52. Bij de gewone oefeningen is het personeel ongewapend en zijn de paarden opgetuigd zonder bepakking; wanneer gewapend en bepakt moet

worden uitgerukt, wordt zulks door den compagnies- of detachementscommandant afzonderlijk gelast.

53. Op het signaal „U i t r u k k e n” brengen de geleiders hunne dieren naar de verzamelplaats en stellen deze aldaar op (c. q. vóór de voertuigen) overeenkomstig de aanwijzingen van dengene, die met de leiding der oefening is belast.

54. Vóór iedere oefening overtuigt de commandant eener treinafdeeling zich of de manschappen behoorlijk zijn gekleed, de paarden goed zijn opgetuigd, het materieel in orde is en de lasten goed zijn verdeeld; tijdens de oefening blijft hij nauwgezet op dit laatste toezien.

B. H e t g e l e i d e n v a n d r a a g p a a r d e n e n v o e r t u i g e n [1].

55. Bij het geleiden van é é n d r a a g- o f t r e k p a a r d loopt de geleider links naast het hoofd van het dier. De beide parten der longe worden in de volle R. hand met de kneukels naar boven op twee handbreedten van het trensgebit aangevat, het overschietende eind wordt met een slag in de L. hand opgenomen.

Op het commando of signaal: „In het gelid vrij” kan bij kalme goed gaande paarden de longe opgeschoten in één hand worden genomen, zoo ruim dat het paard zich vrij kan bewegen. De geleider

(1) Omtrent de rijpaarden zie Ruiterschool.

blijft echter op zijne plaats en zorgt dat de afstand bewaard blijft.

56. Bij het geleiden van t w e e d r a a g p a a r d e n loopt de geleider tusschen de hoofden der paarden. De longes worden met R. en L. hand aangevat als in de 1e alinea van het vorige punt, de overschietende einden met ruime slagen in dezelfde handen opgenomen.

Op het commando of signaal: „In het gelid vrij" kunnen bij kalme, goedgaande paarden de beide longes wat ruimer in beide handen of in één hand worden opgeschoten. De geleider blijft echter op zijne plaats en zorgt dat de afstand bewaard blijft.

Op smalle wegen loopt het R. paard vóór het L.; de geleider bevindt zich tusschen de beide paarden in, waartoe hij de knevel van de longe van het voorste paard doortrekt, de longe over den last legt en het kneveleinde voor zooveel noodig opgeschoten in de R. hand neemt; de longe van het achterste paard wordt met enkele slagen in de L. hand opgenomen.

57. Bij het geleiden van een t w e e s p a n loopt de geleider links naast het lamoenpaard ter hoogte van het hoofd. Beide longes worden met de R. hand vastgehouden, die van het B. H. paard twee handbreedten van het trensgebit en gaande tusschen midden- en ringvinger, die van het V. H. paard onder langs de pink en zoo dat de longe onder het trekken flauw gestrekt is, beide longes tusschen wijsvinger en duim uitkomende, waarna